

سوگواره محرم در شبکه‌های تلویزیون

نگاهی به برنامه های رسانه ملی که هم زمان با آغاز محرم روی آنتن می روند

شکیبا افخمی راد

گزارش روز

بازدیدک شدن به ماه محرم مردم ایران تلاش می کنند مراسم عزاداری را غنی برگزار کنند اما چند سالی است که در این ماه مانند دیگر مناسبت های مذهبی و غیرمذهبی، دیگر خبری از پخش سریال ها و برنامه های قوی و با کیفیت نیست. حتی کار به جایی رسیده است که شبکه های سیما بخش مهمی از جدول پخششان را به بازپخش چندین باره تولیدات سال های گذشته از جمله سریال «مختارنامه» اختصاص داده اند، اتفاقی که به اعتراض برخی بازگران این مجموعه را هم به دنبال داشته است، این درحالی است که صداوسیما به عنوان گسترده ترین رسانه جمعی، وظیفه دارد فعالیت های موثری برای رشد ارزش های مذهبی در جامعه انجام دهد و در ترویج فرهنگ عاشورایی گام بردارد. لازمه این کار هم بازنگری در ساخت برنامه های مناسبتی و مذهبی است؛ اتفاقی که به نظر می رسد امسال هم رخ داده است، چون در فهرست برنامه های محرمی صداوسیما، برنامه ویژه ای دیده نمی شود و آثار تکراری بازهم در جدول پخش جای گرفته اند. البته بررسی دقیق برنامه های محرمی تلویزیون را باید به پایان این ماه موکول کرد تا بعد از پخش، قوت ها و ضعف های آن ها کاملاً مشخص شود. مادر نوشتار پیش رو هم زمان با آغاز محرم، نگاهی انداخته ایم به مهم ترین برنامه های که تلویزیون تصمیم گرفته است

امسال روی آنتن ببرد.

● ویژه برنامه متفاوت

یکی از ویژه برنامه های امسال، برنامه «حسینیه معلی شبکه ۴ است که در ۵ قسمت ۶۱ دقیقه ای برای پخش بعد از خبر ۲۲ در نظر گرفته شده است. این برنامه با اجرای حامد سلطانی و بهره گرفتن از نوای ذاکربن اهل بیت^(ع) حاج سعید حدادیان و سعید مجید

بنی فاطمه و مهدی رسولی و محمد صمیمی به دنبال معرفی آیین ها، مآذان و سبک های مختلف عزاداری است. پیش تر از «حسینیه معلی» به عنوان برنامه ای استعدادیابی در زمینه مداحی یاد شده بود اما به گفته تهیه کننده، این برنامه استعدادیابی نیست و هیچ گونه رقابتی در آن بین شرکت کنندگان وجود ندارد و صرفاً برای عرض ارادت به مقام امام حسین^(ع) تولید شده است. «نسل قاسم» به کارگردانی امیرسینا سلیمی نیز برنامه مناسبتی شبکه امید برای محرم است که دهه اول محرم و اربعین پخش خواهد شد. این برنامه از چهار پوشش تشکیل شده است. در پوشش اول، نوجوانان شهر های مختلف از هیئت های خودشان برای برنامه ویدئو

صداوسیما ی خراسان رضوی برنامه های مختلفی را برای پخش در دهه اول محرم در نظر گرفته است که از میان آن ها می توان به ویژه برنامه شامگاهی «جان کلام» اشاره کرد که در قالبی ترکیبی در ۱۴ اثر ۳۰ دقیقه ای به صورت زنده پخش می شود.

«مرثیه آفتاب» نیز با موضوع محرم در حریم مظهر رضوی با هدف انعکاس مراسم

صداوسیما ی خراسان رضوی برنامه های مختلفی را برای پخش در دهه اول محرم در نظر گرفته است که از میان آن ها می توان به ویژه برنامه شامگاهی «جان کلام» اشاره کرد که در قالبی ترکیبی در ۱۴ اثر ۳۰ دقیقه ای به صورت زنده پخش می شود.

«مرثیه آفتاب» نیز با موضوع محرم در حریم مظهر رضوی با هدف انعکاس مراسم

● برنامه سازی، براساس نیاز معنوی و مسائل روز جامعه

● نمایش های رادیویی؛ جذاب و تأثیرگذار پرداختن به واقعه عاشورا در دسته بندی های مختلف و متفاوتی جای می گیرد. در این عرصه، علاوه بر برنامه سازی های مختلف با توجه به تناسب روزهای محرم، تولیدات رادیو نمایش نیز نقش بسزایی در جذب

و مناسبت های حرم رضوی در ۱۲ برنامه ۶۰ دقیقه ای روی آنتن شبکه استانی می رود. مستند «عزیزم حسین^(ع)» نیز با موضوع محرم در قالب مستند گزارشی پخش خواهد شد.

همچنین شبکه استانی دوبرنامه برای روزهای تاسوعا و عاشورای حسینی در قالب ترکیبی گزارشی در نظر گرفته است.

از میان آثار شبکه صدای خراسان رضوی

کرد که آثار هنری با موضوع عاشورا معرفی می کند. برنامه ترکیبی «خانه زاد»، دیگر اثر این شبکه است که به گفت و گو با خادمان و افرادی که به نوعی با جلسات عزاداری ارتباط دارند، اختصاص دارد. مستند «جغرافیای محرم» هم که به بازنمایی و نمایش آیین های عزاداری شیعیان در کشور های مختلف در ایام محرم می پردازد، برای پخش از شبکه ۲ در نظر گرفته شده است.

● تغییر فهرست برنامه های شبکه نسیم

بفرارسیدن ایام عزاداری حضرت سیدالشهدا^(ع)، جدول پخش شبکه نسیم نیز تغییر کرده است. در این اساس «نسیم آوا» نیز با پخش نواهای سوگ و نغمه ها و اشعار آیینی و گفت و گو با شاعران و مرثیه خوانان، در شب های سوگوا ری حضرت ابا عبا^(ع)... الحسین^(ع) به صورت ویژه هر شب، ساعت ۲۲ با اجرای رضا مجبی پخش می شود.

مستند «دورگردون» به کارگردانی امین باقری و با اجرای شهرزاد کمال زاده و سلمان فرخنده را شاید بتوان یکی از ویژه برنامه های خوب شبکه نسیم برای محرم امسال دانست. این

● برنامه های شبکه یک و ۲

مستند «با مردم» که به آیین های مردمی از ۱۳ استان کشور می پردازد، «عبرت های عاشورا» با تمرکز بر فرموده های امام خمینی و رهبر معظم انقلاب، مستند «روضه های خانگی» و حسینیه امام خمینی^(ع) جزو برنامه های شبکه یک برای دهه محرم هستند. از میان ویژه برنامه های متفاوت شبکه ۲ نیز می توان به برنامه «عطف» اشاره

ویژه برنامه های محرمی شبکه استانی

هم می توان به «حسینیه دل» در قالب کلامی روایی، «نسل حسینی» در قالب کلامی پیامی و ویژه برنامه های «شب های محرم» و برنامه پرسش و پاسخ «پرسمان محرم» اشاره کرد. همچنین ویژه برنامه «حسینیه ایران» از شب اول محرم تا شام شهادت امام سجاد^(ع) در ۱۳ قسمت به صورت زنده از حرم مطهر پخش خواهد شد.

این فصل از «سوره» که «فصل کوفه» نام گرفته است، به مدت ۱۴ شب، ساعت ۲۲ روی آنتن شبکه ۴ خواهد بود. «سوره» فصل کوفه»، با محوریت «کوفه شناسی» تاریخ و اهمیت آن از آغاز تا پایان دوران خلفا»، «مسئله دعوت از منظر کوفی و...» برای پخش در نظر گرفته شده است. در این برنامه، گروهی از هنرمندان به بررسی و تهیه کنندگی مسلمان علی زاده به بیان این واقعه تاریخی می پردازند.

برنامه «بلانشویه» به نمایش تعزیه خوانی می پردازد، در ۱۵ قسمت از شنبه هشتم مرداد، هر شب ساعت ۲۱، روی آنتن خواهد رفت. «سرگذشت» نام مجموعه ای است که از اول ماه محرم با روایتگری شاعر و ادیب صاحب نام «ساعدا باقری»، در ۱۲ قسمت به شرح شفاهی ترکیب بند های نفیس عاشورایی می پردازد. این برنامه هر شب ساعت ۲۳:۳۰ روی آنتن خواهد رفت.

«رفیق» با روایتی متفاوت از محرم، در ۱۳ قسمت ۴۵ دقیقه ای، دیگر ویژه برنامه شبکه ۴ است. پخش این برنامه نیز از امشب ساعت ۲۳:۳۰ آغاز می شود. سیما تیرانداز قصه هر قسمت را روایت می کند و آن قصه در قالب قطعات نمایشی روی صحنه می رود.

● سریال های محرم

در میان مجموعه های جدیدی که پیش بینی می شود ماه محرم امسال روی آنتن تلویزیون بروند، می توان به «شب آخر» به کارگردانی مهسا فتحعلی، «زخم و خنجر» به نویسندگی و کارگردانی حسین گنج خانی و «شب بیدار»، ساخته رضا باوقاضی اشاره کرد. با توجه به اینکه هنوز خبر موثقی درباره زمان پخش شبکه پخش کننده این آثار منتشر نشده است، می توان گفت زمان پخش این سه مجموعه بعد از دهه اول محرم خواهد بود.

● مجموعه ای ۱۰ قسمتی

روایتی از زندگی و خانواده است که یکی از آن ها اخلاق مدار و دین محور است و دیگری مال اندوز و غرق در ظواهر زندگی. در این سریال، بازیگرانی همچون مجید مشیری، ساناز سماواتی و شیوا خسرومهر بازی می کنند.

سریال «شب بیدار»، اصلی ترین گزینه شبکه ۲ برای پخش در ایام محرم است. در این مجموعه، بازیگرانی چون پرویز فلاحی پور، عبدالرضا اکبری و مهدی سلوکی نقش می آفرینند. محور اصلی سریال «شب بیدار»، «یتیم نوازی و توجه به یتیم و آموزه های دینی درباره آن است. مجموعه «زخم و خنجر» نیز که از حضور جعفر دهقان، حبیب دهقان نسب و خسرو شهرزاد بهره گرفته است، داستانی از اوایل دوره حکومت رضاخان در روستایی به نام خنداب را روایت می کند.

می شود. این جاست که دقیقاً نقش رادیو که صدای مردم است و قرار است از درون مردم، حرف مردم را به گوش مخاطبان برساند، روشن می شود. بنابراین در ایام محرم، ترویج فرهنگ عاشورا در این قومیت ها و فرهنگ های مختلف، می تواند همان ارتباط دوسویه را ایجاد کند و به راحتی نقطه اتصال بین فرهنگ ها و قومیت ها باشد که همواره ارتباط بین چند استان نیز می تواند به پیوند ها گرمی خاصی بدهد و باعث پیوند فرهنگ عاشورایی در کل استان و حتی کشور شود. در همین برنامه سازی های متفاوت و متنوع رادیویی است که بررسی ابعاد شخصیتی امام حسین^(ع) و انتقال پیام عاشورا شکل می گیرد و اگر کسی شنونده دائمی و پروا قرض رادیو باشد، متوجه خواهد شد رادیو چه وظیفه سنگینی را به دوش می کشد و در برنامه های بیست و چهار ساعته رادیو در قالب های مختلف، ابعاد واقعه عاشورا به شکل شنیداری به تصویر کشیده می شود.

از آنجا که ادبیات عاشورایی از غنی ترین و حماسی ترین ذخایر فکری و شیعی است، رسالت رادیو در این راستا بسیار مهم و سخت است. اما با توجه به درایت مسئولان و دغدغه برنامه سازان، همیشه

با وجود تمام مشکلات، راه ها هموار شده و رادیو، این رسانه گرم مردمی، توانسته است این وظیفه خطیر خود را در جهت اغنیای جامعه (به خصوص بررسی و توسعه فرهنگ عاشورایی) در مسیری روبه رشد انجام دهد.

نگارستان

«گلاب اشک» در موزه رضوی

نمایشگاه آثار خوشنویسی شکسته نستعلیق استاد علی اکبر رضوانی به نام «گلاب اشک، به مناسبت دهه اول محرم و هم زمان با روز بزرگداشت شاعر مرثیه سرا محتشم کاشانی برگزار می شود.

این نمایشگاه امروز شنبه افتتاح می شود و تا ۲۰ مرداد، ساعت ۹ صبح تا ۱۷ در نگارخانه موزه رضوی، واقع در حرم مطهر، صحن کوثر ادامه خواهد داشت.

حضور «سایه های خیال» در نگار خانه هومهر

نمایشگاه مشترک نقاشی خط شامل آثار امیر شجاعی پور و علیرضا

بهدانی به نام «سایه های خیال»، از برنامه های هنری این هفته مشهد است. این نمایشگاه از ۹ تا ۱۲ مرداد از ساعت ۱۷:۳۰ تا ۲۰:۳۰ در نگارخانه هومهر، واقع در سید رضی، برگزار می شود.

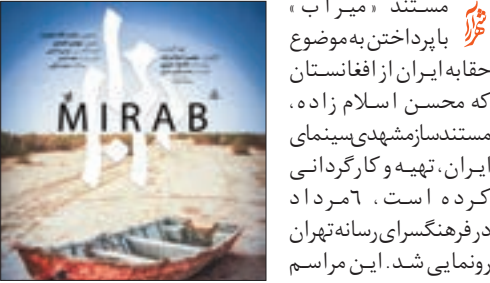
اخبار هنری مشهد

اجرای تعزیه در دهه اول محرم

هیئت جواد الائمه^(ع) اجراهای نمایش تعزیه خود به مناسبت ایام سوگواری سالار شهیدان را از ۸ مرداد، ساعت ۱۷ در دبیرستان آسیه آغاز می کند و تا ۱۲ مرداد ادامه می دهد. در این اجراها، هنرمندانی چون کاظم خموش، سید حسین عندلیب زاده، محسن تقدیمی، سید کاظم ضابطی، رضا باعفت، مجید اسکندری، محمد کلیدری، جواد موسوی، مرتضی تقدیمی، مهدی عارفی، فرهاد باقری، حامد تقدیمی، سید محمد رضا عندلیب زاده و یاسین طیبی نقش می آفرینند.

رونمایی اثر مستند ساز مشهدی در پایتخت

مستند «میراب» با پرداختن به موضوع

حقابه ایران از افغانستان که محسن اسلام زاده، مستند ساز مشهدی، سینمایی ایران، تهیه و کارگردانی کرده است، ۶ مرداد در فرهنگسرای رسانه تهران رونمایی شد. این مراسم با حضور کارگردان، عوامل مستند، مسئولان، کارشناسان، صاحب نظران و فعالان حوزه آب و محیط زیست برگزار شد. در این مستند که نویسندگی آن به عهده محسن عزیزی بوده است، به موضوع حقابه ایران از افغانستان پرداخته شده و مسائلی همچون حواشی ساخت سد کمال خان در اراضی همسایه شرقی، پیامدهای سد سازی و ندادن حقابه ایران بررسی شده است. محسن اسلام زاده، متولد سال ۱۳۵۹ است که تا کنون آثار تأثیرگذاری چون «تنها میان طالبان»، «آقای دادستان»، «اسرار زندان ابوسلیم»، «اهل سنت در ایران»، «شیخ صباح»، «روز ناتمام من و فرمانده»، «مدافعان آمرلی»، «پیمان های پنهان»، «به نام آزادی»، «قیام صحرا»، «مادران انقلاب»، «رودر رو با قهرمان»، «دلباخته»، «یاران صبح یک و ۲»، «عزاداری در پاکستان»، «اندیشه های حیات»، «نورعلی»، «شاعر وطن»، «حماسه های خاموش»، «مرزبانان»، «تلاش دوباره»، «گروهان ایمان» و «فرقانین شیمیایی» را برای سینمای ایران ساخته است.

معرفی برگزیدگان «بامداد»

نخستین جشنواره نمایشنامه نویسی و نمایشنامه خوانی بامداد، روز پنجشنبه برگزاریدگان خود را در موسسه آموزش عالی فردوس مشهد شناخت. در بخش نمایشنامه نویسی این رویداد، نمایشنامه های «رویای بوشاسپ دراز دست» به نویسندگی اتوسا ریگی، «سانا ترانزیت» به نویسندگی محمدحسین تقویان و «رایش باخ» به نویسندگی محمد عبدالرحیم نژاد، رتبه های اول تا سوم را از آن خود کردند. در مسابقه نمایشنامه خوانی نیز در بخش خوانشگر مرد، مسعود نیکبام نمایشنامه «سه شنبه ساعت ۸ شب»، عنوان بهترین خوانشگر مرد را از آن خود کرد و امیرحسین خطیبیان با خوانش نمایشنامه «مادر ایکاروس» و محمد راست نژاد با خوانش نمایشنامه «ندار این خواب تعبیر شه» لوح تقدیر گرفتند. همچنین در بخش بهترین خوانشگر زن، سمانه ظرفی با خوانش نمایش «این بچه» برگزیده شد و فاطمه حسینی با خوانش نمایش «ندار این بچه» تقدیر شدند. در بخش بهترین صحنه خوان نیز از علیرضا قتاد با صحنه خوانی نمایش «دوست دارم با صدای اهسته» و ملیکا موسوی با صحنه خوانی نمایش «مونس» تقدیر شد. همچنین در بخش خوانشگردان نیلوفر طباطی (این بچه) برگزیده شد و لوح های تقدیر به مدیران (ندار این خواب تعبیر شه) و امیرحسین خطیبیان (مادر ایکاروس) رسید. در این جشنواره از الهه پژوهی به دلیل فعالیت های ارزنده اش در حوزه تئاتر و از سیما عباس زاده در مقام یک استعداد جوان قدردانی شد.